

זה הדבר

زوهدبرخ ZO HADEREKH

גליון 38, 28 בספטמבר 2011

הכרה במדינה פלסטינית - מהלך של צדק ושלום

החלטות הלשכה הפוליטית של המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י)

מהתמודדות עם בעיות היסוד של המשבר החברתי. נתניהו מנסה להתחמק מדרישות העם באמצעות תרגילים, ספינים וניסיונות להרוויח זמן.

מק"י מברכת את הנהגת תנועת המחאה החברתית על דבקותה בדרישה לתקציב חברתי חדש ושונה, כדרך יחידה להתחיל לממש את תביעתם של המוני העם לצדק חברתי. מק"י מציעה, כי במרכז תקציב המדינה החדש יעמדו העקרונות הבאים:

1. המדינה היא האחראית לכל אזרחיה, יהודים וערבים, בתחומי החינוך, הבריאות, הדיור והרווחה. משמעות הדבר היא: הגדלת תקציבים; ביטול כל ההפרטות של השירותים הציבוריים; והעברת כל עובדי הקבלן במערכות הציבוריות להעסקה ישירה על ידן.

2. ביצוע מוגדר בזמן של תיקון גדול ממדים, כדי להשיג שוויון של האוכלוסייה הערבית, וכדי להבטיח את הזכויות של תושבים בפריפריה, בעיירות ובשכונות עוני, ושל קבוצות אוכלוסייה מקופחות אחרות.

3. מימון להגדלת ההוצאות החברתיות צריך להגיע מכיס העשירים. לכן חיוני להחזיר מייד את מס החברות לפחות לשיעור של 36%, שהיה נהוג עד לשנים האחרונות; להעלות בשיעור ניכר את מס ההכנסה על בעלי הכנסות ענק; להשוות את שיעור המס על ההון לשיעור המס על העבודה; ולהחזיר את המס המקביל, שאותו שילמו בעבר המעסיקים לצורך מימון שירותי הבריאות.

4. מימון להוצאות החברתיות צריך להגיע גם מהפסקת ההשקעות במרוץ החימוש, בכיבוש ובהתנחלויות ומצמצום ההוצאות הצבאיות. לצדק חברתי נוכל באמת להתקדם, רק כאשר נשתחרר גם מנטל הכיבוש והמלחמות.

(המשך בעמוד 2)

היזומה הפלסטינית להכרה של האו"ם במדינה פלסטינית עצמאית בגבולות 1967 ולחברותה המלאה באו"ם - היא צעד נכון ומוצדק, המשרת את עניין השלום באזורנו. הלשכה הפוליטית של מק"י מצפה, שמדינות העולם יתמכו בבקשה החשובה הזאת.

מחמוד עבאס (אבו מאזן), הנשיא הפלסטיני, הגיש את הבקשה למזכ"ל האו"ם למרות שארצות הברית והאיחוד האירופי הפעילו עליו לחץ כבד ביותר. ביטוי בוטה ללחץ הזה היה הנאום המתחנף לממסד הישראלי ולממסד היהודי בארה"ב, שנשא הנשיא אובאמה בעצרת הכללית של האו"ם. הנאום הזה והניסיון להניא את פלסטינים מיישום החלטתם להגיש את בקשתם למועצת הביטחון - הם אישור נוסף לעמדת מק"י, לפיה גם באזורנו, מדיניות ארה"ב אינה הפתרון, אלא הבעיה.

התשואות הרמות, בהן התקבל נאום אבו מאזן בעצרת האו"ם, שבות ומוכיחות, כי לחזון העצמאות הפלסטינית בקווי '67 יש תמיכה בינלאומית רחבה ביותר. זה מקור עידוד לעם הפלסטיני ולשוחרי השלום בישראל ובעולם כולו, הנאבקים לסיום הכיבוש שהחל ב-'67.

הלשכה הפוליטית של מק"י מוקיעה את מדיניות הסירוב וההתגרות של ממשלת נתניהו-ליברמן-ברק, עליה שב והצהיר בעצרת האו"ם ראש הממשלה נתניהו בנאומו מסלף ההיסטוריה ומעוות המציאות. מדיניות נתניהו, שתמציתה - העדפת ההתנחלויות והמשך הכיבוש על פני השגת הסדר שלום צודק וכולל, היא מתכון לאסון.

מק"י מזוהירה, כי דבקות ממשלת נתניהו בעמדות, השוללות את זכות העם הפלסטיני למדינה עצמאית בקווי ה-4 ביוני '67, שירושלים המזרחית היא בירתה, ואת פתרון בעיית הפליטים על בסיס החלטות האו"ם - עלולה לדרדר את האזור למלחמה מסוכנת חדשה, שתמיט אסון על העם בישראל, על העם הפלסטיני ועל עמי האזור כולם.

מול תרגילי נתניהו -

רק תקציב מדינה חדש יוכל לקדם צדק חברתי!
הלשכה הפוליטית של מק"י מעריכה, כי דו"ח טרכטנברג, שיוצג השבוע, יכלול המלצות לתיקונים קטנים בלבד ויימנע

מה בגליון?

על נישול ערביי הנגב - ע' 2; צדק חברתי - מי דורש ולמי הוא דרוש? - ע' 3; תנופה חדשה למהפכה במצרים - ע' 4; רוחות קוסמופוליטיות - ע' 5

לא לתכנית פראוור לנישול ערביי הנגב

מאת מוחמד ברכה

בשנת 2007 החליט שר השיכון דאז, זאב בוים המנוח, להקים ועדה, בראשות השופט בדימוס גולדברג, כדי לדון בנושא קרקעות הבדואים בנגב. הוועדה הגישה דו"ח, ולאחר מכן הממשלה הנוכחית מינתה ועדה, בראשות אהוד פראוור, שתהיה "ועדת יישום" להמלצות ועדת גולדברג.

מסתבר, שוועדת היישום הפכה להיות ועדה בפני עצמה והגיעה למסקנות משל עצמה. שעה שוועדת גולדברג, עם כל החולשות שבהצעותיה, עדיין דיברה בצורה ברורה וחד-משמעית על העוול שנגרם במשך שנים רבות לאוכלוסייה הערבית-הבדואית בנגב, ועדת פראוור הלכה בכיוון אחר לגמרי.

ועדת פראוור הגישה בתחילת יוני מסקנות, ואז החל לחץ מסיבי מצד אישים מימין המפה הפוליטית, וביניהם ליברמן ואנשיו, להפוך את המלצות ועדת פראוור – שהיו גרועות אפילו מאלו של ועדת גולדברג – לגרועות עוד יותר.

בעוד שטענת הבעלות של ערביי הנגב היא על קרוב לחצי מיליון דונם, ובדו"ח ועדת גולדברג דובר על 200,000 דונם שיישאר בידי הבדואים, הרי שבנוסח האחרון, שאושר בממשלה, של דוח פראוור, דובר רק על 100,000 דונם. אחת השיטות, שבעזרתן מבקשים לצמצם את השטח שיישאר בידי הבדואים, היא באמצעות הצבת רף מאוד גבוה של הוכחת בעלות על הקרקע.

צורת הקניין הקיימת בנגב הוכרה במשך מאות שנים, גם על-ידי השלטון הטורקי, וגם על-ידי המנדט הבריטי, וגם על-ידי מדינת ישראל בשנותיה הראשונות. עסקאות של מכירת קרקע, שהתנהלו עוד לפני '48, בהן מכרו בדואים קרקע ליהודים, הוכרו ונרשמו בטאבו של מדינת ישראל.

החלטות הלשכה הפוליטית של מק"י

(המשך מעמוד 1)

לצד עובדי הרכבת הנאבקים בהפרטה

הלשכה הפוליטית של מק"י שולחת ברכת סולידריות לעובדי רכבת ישראל, הנאבקים נגד הפרטה וזחלת ונגד החלפת עובדים מאורגנים בעובדי קבלן משוללי זכויות.

ההתעקשות על יישום מהלכי הפרטה ברכבת, תוך שימוש בצווים של בתי דין, מלמדת, עד כמה מנוכרת הממשלה לדרישות לצדק חברתי של תנועת האוהלים ושל הפגנות הענק, שנערכו ברחבי ישראל.

עבודה מאורגנת הייתה ונותרה תשתית חיונית לצדק חברתי, לפונסה בכבוד ולהגנה על זכויות העובדים השכירים. לכן חיונית תמיכה של ההסתדרות וכלל ארגוני העובדים במערכה לצמצום מספרם של עובדות ועובדי הקבלן, לארגון מקומות עבודה, ולהגנה על ועדי העובדים.

חיפה, 24.9.11

מדוע אותן עסקאות מכירה, שהתבצעו לפי צורת הקניין הישנה, זכו להכרה רשמית מצד מדינת ישראל, ואילו הבעלות על הקרקע שנותרה בידי הערבים-הבדואים, מכוח אותה צורת קניין ישנה, שנויה במחלוקת בעיני המדינה?

כדי לפתור את המצוקה, צריך לשמוע מפי האנשים עצמם את בעיותיהם. ועדת פראוור לא טרחה אפילו לשבת עם גורם אחד באוכלוסייה הערבית הבדואית. בין חבריה לא נכלל אפילו חבר בדואי אחד, על אף שגורלם ייקבע על ידה.

לאן נעלמה הבושה, כאשר בדו"ח ממשלתי רשמי מדברים על טרנספר של 30,000 אזרחים שחיים במקומם, במולדתם, באדמתם, בבתיהם, ואז מתקבלת החלטה אדמיניסטרטיבית גזענית: "נזיז את האנשים". מה פתאום?

בנגב יש כפרים בדואים של מאות ושל אלפי תושבים. בה בעת, בנגב ישנם יישובים יהודיים, שחיים בהם עשרות ומאות תושבים. מדוע ניתן להכיר ביישוב של יהודים, אך לא להכיר ביישוב של בדואים, אשר קיים עוד מלפני המדינה?

אלו המצדיקים את מדיניות הממשלה, אומרים: אלו כפרים בלתי מוכרים. מה זאת אומרת "לא מוכר"? האם אחרי קום המדינה ב-48, כל יישוב הגיש בקשה למדינה, כדי שיכירו בו? תל-אביב הגישה בקשה כדי שיכירו בה? נצרת הגישה בקשה כדי שיכירו בה? מה זאת אומרת לא מוכר? מאיפה נלקח המושג הזה?

זוהי התנהגות שנשמעת בלתי-סבירה לחלוטין. המדינה מתייחסת לבדואים כאל נתינים של מדינה כובשת, הנתונים תחת קולוניאליזם, ולא כאל אזרחים שווי זכויות.

על הממשלה להתעשת, לבטל את דו"ח פראוור, ולאמץ מדיניות המכירה בזכות הקניין של האוכלוסייה הערבית הבדואית על אדמותיה. יש להכיר בזכותם לחיי אזרחות נורמליים. אין מנוס מהכרה זו.

(מתוך דברים בדיון בכנסת, 19.9)

נציגי מק"י ובנק"י בפסטיבל העיתונות הקומוניסטית בצרפת

כחצי מיליון משתתפים בפסטיבל "הומניטה", המאורגן מדי שנה מאז 1930 בידי היומון של המפלגה הקומוניסטית הצרפתית. בפסטיבל, במסגרתו התקיימו אירועים פוליטיים ותרבותיים רבים, לקחו חלק גם נציגי מק"י ובנק"י, אשר קיימו פגישות עם נציגי ארגונים ותנועות מחאה מהמזרח התיכון ומאירופה, וכן נתנו הרצאות והשתתפו בפאנלים.

באירוע הפוליטי המסכם של הפסטיבל, שהתקיים בבמה המרכזית בפני קהל של 200,000 איש, נשאו דברים ז'אן לוק מלנשון, מועמד חזית השמאל לנשיאות; פייר לורן, מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הצרפתית; האל אלפאהום, השגריר הפלסטיני בצרפת, וח"כ ד"ר דב חנין, חבר הלשכה הפוליטית של מק"י.

ח"כ חנין בירך, בשם כוחות השלום בישראל, את המדינה הפלסטינית שבדרך, ואמר שלא ייתכן שלום וצדק לעם בישראל, אם לא יהיו שלום וצדק ועצמאות לעם הפלסטיני. עוד השתתף ח"כ חנין בפאנל בנושא המהפכות בעולם הערבי ובארצות הים התיכון.

בדיון אחר, שעסק במחאה החברתית בישראל וביוזמה הפלסטינית באו"ם, השתתף אלון-לי גרין, חבר מזכירות בנק"י, הפעיל גם במטה הארצי של תנועת האוהלים.

צדק חברתי - מי דורש ולמי הוא דרוש?

התנועה החברתית ואופייה • מאמר שני בסדרת מאמרים על מחאת האוהלים.

מאת אור שי

דיין במאהל ברוטשילד. במקביל, ברוך מרזל וקומץ כהניסטים הקימו אוהל בשדרות רוטשילד, חילקו חומרי שטנה נגד ערבים ומהגרי עבודה, החליפו מהלומות עם פעילים, והסתלקו אחרי זמן קצר. לא בדיוק מחאת המונים. הסיבה העיקרית לחוסר המעורבות של המתנחלים במחאה החברתית, היא פשוטה: אין להם אינטרס חומרי בהצלחתה. כדי להגשים את חזון "ארץ ישראל השלמה", יצרו ממשלות ישראל לאורך השנים מדיניות העדפה קיצונית של ההתנחלויות. זהו המקום היחיד, בו הממשלה בונה דיור ציבורי. בנוסף, ההתנחלויות זוכות להעדפה בתקציבי רשויות מקומיות, להקלות במיסים ולסבסוד התחבורה הציבורית. במצב כזה, אין שום סיבה למתנחלים לצאת להפגין נגד יוקר המחיה. הם פשוט לא מרגישים אותו. אם נצרף לכך את העובדה, שהמחאה הזאת יוצאת נגד הממשלה הימנית ביותר בתולדות ישראל, נוכל להבין את הסתייגותם של המתנחלים ומנהיגיהם ממנה וממטרותיה.

המיעוט הערבי והמחאה

בקרב הציבור הערבי, לעומת זאת, נחת גל המחאה על אוזניים קשובות. מצוקת הדיור ביישובים הערביים היא קיצונית עוד יותר מאשר ביישובים אחרים, והעוני והאבטלה העצימו את השפעת עליית המחירים על התושבים. עם זאת, בשבועות הראשונים למחאה לא הצטרפו אליה מפגינים ערבים. ההפרדה הלאומית, שהמסד הישראלי שוקד על קיומה, מצליחה להקטין השפעה הדרית ישירה של תהליכים פוליטיים ותרבותיים בין הציבור היהודי והערבי. אך מקץ שלושה שבועות של מחאה, המאבק לחלל אל מעבר לחומת ההפרדה המדומינת בין היהודים והערבים. מאהלים הוקמו ביישובים ערביים ובשכונות ערביות, הפגנות התקיימו בנצרת וביישובים אחרים, ובערים המשותפות הצטרפו תושבים ערבים להפגנות והעצימו אותן. המאהלים הערביים לא הסתפקו בדרישותיה הכלליות של המחאה, אלא העלו דרישות ייחודיות משלהם, בעיקר נגד האפליה בדיור, הריסות הבתים והיעדר תוכניות מתאר. מי שהשתתף בהפגנות בחיפה, יכול היה לראות בזמן אמת את תהליך הפיכתה של המחאה למחאה יהודית-ערבית: ההפגנה הראשונה בעיר התקיימה על רכס הכרמל, ובקב הנואמים היה רק דובר ערבי אחד. הפגנות הענק הבאות צעדו במסלול שכלל שכונות יהודיות וערביות, ובעצרות שבסיומן הייתה השתתפות שוויונית של נואמים יהודים וערבים. בישראל של היום, זה אינו דבר מובן מאליו. בתוך גל הגזענות העובר עלינו, טוב לגלות שהסופרים עודה בשאראת, סלמאן נאטור וסייד קשוע זוכים לתשואות של מאות אלפי מפגינים, ומתייצבים בלב הקונצרט הישראלי, שעה שנתניהו ושטייניץ נאלצים להיכנס לעמדת מגננה. לכן, מאפיין חשוב של הקיץ האחרון הוא לא רק התרחשותה של המחאה החברתית הגדולה בתולדות המדינה, אלא גם – האופי היהודי-ערבי המשותף שהחלה לקבל. את ההשלכות הפוליטיות של התהליך הזה נבין רק בעוד מספר עשורים. את חשיבותו אפשר להבין כבר עכשיו.

במאמר ראשון ("זו הדרך", 21.9) נידונה השפעתה של תנועת המחאה על מדיניות הממשלה, על השיח במערכת הפוליטית ועל השיח הציבורי בישראל. כעת, נדון באופייה של תנועת המחאה עצמה. מסימתה המרכזית: "העם דורש צדק חברתי", נגזרות שלוש שאלות עיקריות: מיהו אותו "עם"? כיצד הוא דורש? ומה זה "צדק חברתי"? בשאלה הראשונה נעסוק במאמר זה, ובאחרות – בהמשך.

איך מגדירים עם?

בקיץ האחרון עברה המלה "עם" רפורמה מרחיקת לכת. כאשר בקיץ 2005 יצאו לרחובות חסידי מועצת יש"ע וזימרו "עם הנצח לא מפחד מדרך ארוכה", הם התכוונו, מבחינתם, לעם במשמעותו הלאומית, בהנגדה לעם הפלסטיני. אולם כאשר בקיץ 2011 יצאו לרחובות מאות אלפי מפגינים בקריאות "העם דורש צדק חברתי", הם יצרו הגדרה שונה למושג. ייתכן שבהשראת המהפכות בעולם הערבי, הם דיברו על "עם" במשמעותו המעמדית, בהנגדה לטייקונים. יש בכך משום אירוניה פוליטית: נתניהו תמיד הקפיד להשתמש במונח "עם", כדי להצדיק את מדיניותו הביטחונית - הוא כינה עצמו "מנהיג חזק לעם חזק", והוא דרש מהפלסטינים להכיר בישראל כ"מדינת העם היהודי". אלא שדווקא ההתנגדות למדיניותו הכלכלית היא שהצליחה להכניס את "העם" למרכז השיח הפוליטי, אך במובן מעמדי, כמו במילים הותיקות של האינטרנציונל: "קום הַתְּנַעֲרָה עִם חֻלְכָה, עִם עֲבָדִים וּמְזִי רָעֵב".

אז מיהו אותו עם?

תנועת המחאה התחילה דווקא בליבה של ישראל הראשונה, בשדרות רוטשילד. המוחים הראשונים הם בניהם ונכדיהם של מי שהיו בעבר האליטה הישראלית, אולם עשורים של הפרטה הביאו לירידה קיצונית ברמת חייהם (מה שדוברי המחאה כינו "קריסת מעמד הביניים"). אך המחאה לא הייתה זוכה לכזו הצלחה חסרת תקדים, לו הייתה נותרת בגבולות שדרות רוטשילד. סקר של ערוץ 10 חשף, כי במחאה תומכים 85% ממצביעי הליכוד, 78% ממצביעי ש"ס ו-50% ממצביעי "הבית היהודי". דיום לאחר הפגנת ה-500 אלף, התלונן פרשן בעיתון "ישראל היום" על כך, שבעצרת ההמונים בתל-אביב הוא לא פגש תושבים מהפריפריה. ואכן, הם לא הגיעו לשם. תושבי הפריפריה יצאו להפגין בפריפריה, בקנה מידה שטרם נראה כמותו.

המתנחלים והמחאה

אחד העיסוקים התקשורתיים במחאה הייתה השאלה החוזרת: מדוע המתנחלים לא מצטרפים אליה? מדובר בציבור מאורגן היודע לצאת לרחובות, ועשה זאת פעמים רבות בעבר. ועם זאת, בקיץ הזה, המעורבות היחידה של מועצת יש"ע במחאה הייתה ביקור מתוקשר של היו"ר דני

תנופה חדשה למהפכה במצרים

קיץ של שביתות, שבהן העובדים תובעים שכר הוגן ואת סילוק אנשי מובארק

מאת ג'ודית אור

לא רק המורים, גם עובדי תעשיית הסוכר שובתים בימים אלו במזקקות הסוכר בצפון מצרים, ודרישותיהם דומות: שכר ותנאי העסקה משופרים, ופיטוריהם של המנהלים הקשורים במשטר הקודם.

על הפרק: תיאום ארצי בין המאבקים

המשותף למאבקים השונים, הוא שרובם מעלים בצד התביעות הכלכליות, גם תביעות פוליטיות נגד הממשל הצבאי. רבים מהמצרים חשים תסכול מהקצב האיטי, בו מתבצעים השינויים, ומנוכחותם המתמדת של אנשי השלטון הקודם בעמדות מפתח של הממשל החדש. התסכול מתבטא בתנועה בלתי-פוסקת של שביתות עובדים. "בכל שבוע, יש עשרות אלפים, ולעיתים – מאות אלפים, של עובדים שובתים בימים שונים" – אומר סאמח. לדבריו, האתגר כעת הוא לחבר בין המאבקים השונים. "כעת המאמץ הוא לארגן ועדה מתאמת, כזו שתוכל להכין שביתות ארציות, וגם שביתה כללית" – אמר.

(לפי מאמר בירחון "סושיאליסט וורקר")

בעת שהרודן השנוא חוסני מובארק עומד למשפט במצרים, גל השביתות, שהחל בקיץ האחרון, הולך ומתעצם. "השביתות מתפרצות ברחבי הארץ", אומר סאמח נאגיב, פעיל סוציאליסטי בקהיר. "הממשלה מתרוצצת משביתה לשביתה, בניסיון נואש לעשות ויתורים לעובדים, כדי לעצור את השביתות, אפילו לפני שהן פורצות" – הוסיף. האוניברסיטאות והמכללות הפכו אחד ממוקדי המחאה החשובים. באוניברסיטה האמריקאית בקהיר, שנחשבה בעבר מעוז אליטיסטי, השתלטו הסטודנטים והסגל, במהלך אחת השביתות, על חלק ממבני האוניברסיטה. בין דרישות השובתים: הגדלת שכר המרצים והעובדים, הפחתת שכר הלימוד, וכן הפסקת השחיתות הפושה בהנהלת האוניברסיטה, ופיטורי כל אנשי שירות הביטחון החשאי, שעדיין מחזיקים בתפקידים באוניברסיטה עוד מימי מובארק. דרישה נוספת של השובתים, היא שתיערך חקירה לגבי הצלפים, אשר במהלך ההפגנות בכיכר א-תחריר, התמקמו על גג האוניברסיטה, ומשם צלפו באש חיה במפגינים.

מאבק כלכלי, שהוא גם מאבק פוליטי

מאבקים ומחאה, כדוגמת המאבק באוניברסיטאות, הפכו חזון נפרץ ברחבי מצרים, חרף העובדה שהמועצה הצבאית הודיעה, כי אין לקיים שביתות. במציאות המצרית, גם אחרי הפלת מובארק, עובדים שובתים סובלים לא רק מהטרדות מצד המעסיקים, אלא גם מאיומים ומאלימות מצד שירותי הביטחון.

על אף היעדרה של תשתית כלל-ארצית של ארגוני העובדים, כמה מהשביתות מצליחות להתבסס בצורה רחבה. בימים אלו נמצאת בעיצומה שביתה המורים הארצית, הראשונה מאז 1951.

המורים שובתים דורשים לא רק שיפור בשכרם ובתנאי העסקתם, אלא גם את התפטרותו של שר החינוך, שמילא תפקיד בכיר במפלגת השלטון של מובארק. דרישות העובדים משקפות את הרצון של עובדים רבים במצרים, לסלק את כל "המובארקים הקטנים", שעדיין מחזיקים בעמדות של כוח.

אחד המורים שובתים אמר: "אני עובד בתור מורה כבר 28 שנים, ועדיין אני מרוויח פחות מ-1,000 לירות מצריות לחודש". לדבריו, משרד החינוך מעסיק יועצים בכירים רבים, במשכורות מנופחות, ואילו שכר המורים נותר מחפיר. "אין זה צודק שישנם פקידים המשתכרים 100,000 לירות לחודש, שעה שמורים מתקשים לגמור את החודש" – אמר. המורים דורשים כי ההשקעה הממשלתית בחינוך תגדל, ותעמוד לפחות על 6.5 אחוזים מהתוצר המקומי הגולמי. הם דורשים כמו כן, כי ייבנו בתי ספר חדשים וכתות לימוד חדשות, כך שמספר התלמידים בכיתה לא יעלה על 30 תלמידים. כיום, ישנן במצרים כתות לימוד רבות, שבכל אחת מהן לומדים למעלה מ-60 תלמידים.

משלחת סולידריות בינלאומית בישראל ובשטחים הכבושים

בשבוע שעבר ביקרה בישראל ובשטחים משלחת בינלאומית, המשותפת למועצת השלום העולמית ולפדרציה העולמית של הנוער הדמוקרטי, וקיימה שורה של סיורים ופגישות פוליטיות עם ארגונים פלסטיניים וישראליים.

במשלחת, בראשות **סוקורו גומז**, נשיאת מועצת השלום העולמית, ו**טיאגו ריברה**, נשיא הפדרציה העולמית של הנוער הדמוקרטי, השתתפו 18 נציגים של ארגוני שלום ושל תנועות נוער מקפריסין, יוון, צרפת, ספרד, פורטוגל, הודו, נפאל, ברזיל וארה"ב.

ביקור המשלחת בארץ, שנערך לרגל הפגייה הפלסטינית לאו"ם בבקשה לקבלת פלסטין כחברה מלאה בארגון, נועד גם לציין את ה-21 בספטמבר, יום השלום הבינלאומי, המצוין מדי שנה ביוזמת האו"ם.

בשטחים הכבושים, נפגשה המשלחת עם ארגונים שונים, וביניהם – מפלגת העם הפלסטינית ותנועת הנוער שלה.

בביקורה בישראל, לוותה את המשלחת **עאידה תומא-סלימאן**, חברת הלשכה הפוליטית של מק"י והאחראית למחלקה לקשרי חוץ. המשלחת נפגשה עם נציגים מתנועות שלום בישראל, ושמעה על המערכה לשלום צודק ישראלי-פלסטיני, במציאות של מתקפה על החירויות הדמוקרטיות.

עוד נפגשה המשלחת עם חברים מהנהגות מק"י ובנק"י, אשר ניתחו את המציאות באזור, ואת התפקיד השלילי שממלאת ארה"ב ביחס לפגייה הפלסטינית לאו"ם. כמו כן, דנו בתנועת המחאה החברתית, בתפקיד שממלא השמאל העקבי במסגרתה, ובהשלכותיה על המצב המדיני.

רוחות קוסמופוליטיות

מאת לילך ובר

כתבת התרבות של "זו הדרך" ראתה בעמאן הופעה של "משרוע לילה", תקלטה ב"בטי טו" באמסטרדם, וחזרה לארץ בדיוק בזמן להיצמד למרקע מול הנאום של מחמוד עבאס באו"ם.

ביום שקדם לנסיעה לעמאן התייעצתי טלפונית עם שאדי, שהיטיב לארגן שני אוטובוסים שיצאו מחיפה ומיפו עמוסים בתיירי תרבות. שאלתי, האם עדיף שאכנס לעמאן עם הדרכון הגרמני שלי. שאדי פסק שעדיף שאקח את הדרכון הישראלי, כך לא אהיה חריגה כשנעבור את הגבול. שאלתי אם הוא בטוח, שאדי אמר שאולי אני לא זוכרת, אבל יש הסכם שלום בין ישראל לבין ירדן. המשכתי להקשות, בכל זאת זה היה היום בו תקפו את שגרירות ישראל בקהיר.

"תגיד, שאדי", המשכתי, "את הסכם השלום עם ירדן אנחנו מכבדים, נכון?". שאדי אמר שיהיה בסדר ואני הייתי נכונה להאמין, כי רציתי לראות הופעה של הרכב האנדרגראונד הלבנוני המוביל כיום בעולם הערבי. עם לבנון, ידעתי, עוד אין לנו הסכם שלום, כך שזו נראתה לי הזדמנות חד-פעמית.

את הדיווח בכלי התקשורת בעברית לגבי המתיחות סביב שגרירות ישראל בעמאן, קראתי בזהירות רבה יותר. כבר ידעתי שלרחוב בעמאן אין בעיה אישית עם העם היהודי בישראל, אלא בעיה פוליטית עם מדיניות ממשלת ישראל בשטחים הכבושים. אני הרי הסתובבתי באותו יום ברחוב בעמאן בחצאית לבנה ובחולצה כחולה, ואיש לא העיר לי על הבחירה האופנתית.

איש גם לא נראה מוטרד מדי מ"האורחת מפלסטין" שלא מדוברת ערבית, ומעדיפה לתקשר באנגלית עם מבטא ישראלי בולט. במרבית השיחות שרקמנו בעמאן, שותפתי למסע חזרה בערבית על מוצאנו מפלסטין. לי זה נראה צעד טקטי חכם, שהרי התפיסה הפוליטית שלה מוצקה יותר מזו של שאדי, נער המסיבות.

כמו שתל אביב בשבילי היא בעיקר כיכר מסריק בואכה רחוב פרישמן, וכמו שחיפה היא בעיקר רחוב מסדה, כך גם עמאן הצטמצמה לרחוב אחד – שארע ריינבואו. ברחוב הקשת בענן מצאתי את בית הקפה "צב ירוק", שהפך לבסיס הפעילות שלנו בעיר. בעמאן למדתי שביתי הרחק מביתי הוא בית קפה, שאני מרגישה מספיק בנוח בין קירותיו כדי להיות בו חמש פעמים במהלך היוםיים וחצי, בהן הייתי בממלכה הירדנית ההשמית.

הברמנים ב"צב ירוק" תמיד היו לטובתנו, תמיד סיפקו לנו פרשנות מרגיעה ומסבירת פנים של המציאות הכאוטית, עבור שתי נשים שמסתובבות לבד, ברחוב הירדני. לתערובת האספרסו הם מוסיפים הל שנכתש במכתש ועלי. אחת האדפטציות המורכבות והטעימות שיצא ללשוני לחוות בכל הנוגע לשילוב מזרח ומערב.

עמאן הייתה המקום בו הבנתי לראשונה שבשהות קצרה בעיר זרה, האנשים עמם אך טבעי לקשור שיחות הם ברמנים בבתי קפה ונהגי מניות. שיעור שלמדתי עוד קודם על בשרי ברחוב מסדה, ועכשיו גיליתי שביכולתי ליישם אותו בכל בירות העולם.

בשיטוט הראשון שלי ברחוב באמסטרדם, מיהרתי לטרוק את העיר ביעילות בחיפוש אחר בית זמני. הפורקן הגיע מוקדם מאי פעם. לא רק שמצאתי את בית הקפה שלי באמסטרדם, "בטי טו", ביום הראשון לשהותי בעיר, אלא גם פיתחתי גינונים של לקוחה קבועה תוך פחות משעה.

האישור המוחלט היה, כשבעל המקום קרא בעניין בויקיפדיה, בשפה היפאנית, את הערכים על אודות מדינת ישראל ועל פעילות המפלגה הקומוניסטית בה.

הבעלים והברמן של "בטי טו" העביר לי כבר למחרת, במיומנות, את כותרת העיתון באנגלית, יחד עם הקפה השחור של הבוקר. זאת כדי להרגיע את הלהג הבלתי פוסק שלי, ולתת מזור למורנינג בלוז, שהוא חלק קבוע מהפסקול בבתי קפה איכותיים ברחבי העולם ולשעות הבוקר.

באותו הערב תקלטתי, לבקשתי ולשמחת בעלי המקום, סט ראשון שכינתי "מוזיקה של הטריטוריות הלא-כבושות".

ניגנתי מיקס מוזיקלי, שלא הייתי מרגישה בנוח לעמוד מאחוריו בשום מקום במזרח התיכון, של מוזיקאים פלסטיניים, ישראליים, סוריים ולבנוניים. בעברית, בערבית ובאנגלית עם תרגום הביט.

שולחן של בחורים צעירים, ממוצא אירופי עלום, הפנו כלפיי את אגודליהם אל השמיים. הבעלים של "בטי טו" מחאו כפיים בהתלהבות, כשגמרתי לתקלט אחרי כשעה וחצי.

את הנאום של יו"ר הרשות הפלסטינית כבר ראיתי בטלוויזיה, על מרפסת טיפוסית ברחוב מסדה בחיפה. פרשנינו לענייני ערבים, עודד גרנות, אמר שלפי מדד מחיאות הכפיים, אין ספק שבעצרת הכללית באו"ם תזכה היוזמה הפלסטינית ברוב של למעלה מ-130 צירים. אני כמעט הזלתי דמעה.

את הנאום של ביבי לא טרחתי לשמוע. אני לא ג'אנקי של דמגוגיה. מיהרתי לקפה מסדה, כדי לסכם את הנאום עם הברמן שעמד מאחורי הדלפק, בבית קפה שעמד שומם, לדבריו – בגלל הגשם שירד באותו יום.

סיכמנו שנאומו של מחמוד עבאס היה נגוע במתינות פוליטית, השמורה לעמים הנאבקים על עצמאותם. יחד עם זאת, הנאום דיבר יפה בחמש השפות הרלוונטיות לקונטקסט – ערבית פלסטינית, שפתם של ארגוני זכויות אדם ישראלים, שפתה של הליגה הערבית, שפתה של עצרת האו"ם ומעל כולן – בשפה קוסמופוליטית שוטפת.

הדבורה / נועם שדות

שְׁבַעַת מְלַחְמוֹת

הוֹלֶכֶת הַדְּבוּרָה הַזְּקֵנָה

לִישׁוֹן

גַּם הִיא אֵינָה רוֹצֵה עוֹד לָרִיב עִם הַדְּבוּר.

מֵאַמְצִים רַבִּים עֲשֶׂתָּה כְּדִי לְהִגִּיעַ לְהִיּוֹת מְלָכָה

וְעַתָּה כְּשֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּה לְהַפִּיק אֶת הַדְּבָשׁ

הִיא רוֹצֵה לְהַזְדַּג אִתּוֹ רַק עוֹד פְּעַם אַחַת

אֶחְרֹנָה

כְּדִי לְדַעַת

שְׁאֵת הַשְּׁלוֹם בֵּין הַפּוֹעֲלוֹת הַחְרוּצוֹת לְבֵין בְּעֵלָה הַחֲדָשׁ

הִיא הַסְפִּינָה לְעֵשׂוֹת.

(השיר מתוך המחזור "שירי שינוי עולם")

מאבק בהפקעת קרקעות הוא צדק חברתי

לכוונה המוצהרת של האוצר להביא לכך, שרכבת ישראל תתמקד בעתיד רק בשני תחומים - הסעת נוסעים והובלת מטענים, וכל יתר התחומים יועברו לקבלני כוח אדם.

האוצר טוען כמו-כן, כי רמת התחזוקה הנוכחית של הקטרים והקרונות אינה עונה לדרישות. אך הסיבה לכך היא האוצר עצמו, שבמשך שנים סירב לאשר רכש של ציוד חדש, ולכן צומצם זמן הטיפול בקרונות ובקטרים. האוצר גם אינו מאשר תוספת תקנים לצורך תחזוקה טובה יותר של הקרונות והקטרים. אשר לטענה, כי העברת התחזוקה לגורם חוץ תוזיל את ההוצאות, מדגישים עובדי הרכבת, כי העברה כזאת דווקא תייקר את התחזוקה ב-30%.

התעקשות הממשלה על החלפת עבודה מאורגנת בעובדי קבלן, המועסקים בידי חברות פרטיות, מראה שהיא לא למדה דבר מהמחאה החברתית, וממשיכה בדרכה הניאו-ליברלית של הפרטה ושל חיסול העבודה המאורגנת.

עובדי ההוסטלים מסיימים את השביתה

עובדי ההוסטלים לניצולי שואה בפרדסיה, בבאר יעקב ובשער מנשה, חוזרים לעבודה, לאחר שביתתם בדרישה כי יכירו בהם כעובדי מדינה, ולא כעובדי קבלן. שביתתם נסתיימה בעקבות סיכום בין משרד הבריאות להסתדרות.

על פי הסיכום שהושג, יידחה המכרז לבחירת קבלן להפעלת ההוסטלים בחודש וחצי ותיבחן האפשרות לקלוט את העובדים כעובדי מדינה. בהסתדרות מדגישים, כי אם לא יחל משא ומתן אחרי החגים, יחזרו לנקוט בצעדים ארגוניים.

"דני האדום" בקונגרס החברתי ביפו

ביום ו' (23.9) התקיים ביפו "הקונגרס החברתי הראשון", ביוזמת תנועת המאהלים, שכלל הרצאות, הקרנות סרטים ומעגלי שיחה, לגבי המצב החברתי בישראל ועתיד המחאה.

את ההרצאה המרכזית נשא דניאל כהן בנדיט, הידוע בכינויו "דני האדום", ממנהיגי מרד הסטודנטים ב-1968 בצרפת, וכיום נשיא סיעת הירוקים בפרלמנט האירופי.

לדבריו, "עם המחאה שלכם, אתם נלחמים למען דברים קונקרטיים כמו דיור וזכויות עבודה, אבל באותה הנשימה אתם נלחמים למען מושגים נשגבים יותר - למען דרך אחרת לחיות בישראל, במזרח התיכון, בעולם".

מק"י וחד"ש - תל-אביב

הגדה השמאלית, אחד העם 70

ביום ג' (4.10), בשעה 19:30, תתקיים ההרצאה:

כלים מעשיים למהפכה

רג'א זעאתרה ואולן-לי גרין

זו ההרצאה השלישית והאחרונה במסגרת הקורס "איך לשנות את העולם? כלים לפעילי מהפכה". הכניסה חופשית. לפרטים: 054-6634443, maki.org.il, hadash.org.il

כשלושת אלפים מפגינים, יהודים וערבים, השתתפו בתהלוכת מחאה (24.9) בג'לג'וליה שבמשולש הדרומי, נגד התוכנית להפקיע כשליש מאדמות הכפר. בכוונת המדינה להשתמש באדמות המופקעות כדי להקים מוסך עבור רכבת ישראל, וזאת בעוד הרכבת כלל לא עוברת ביישוב.

מאז 1948 הופקעו מהכפר 2200 דונם, שנמסרו לתחום השיפוט של הישובים היהודים השכנים. ההפקעות הובילו להצטמקות עתודות הקרקע הפנויות של הכפר, אשר אוכלוסייתו הוכפלה פי 8 בשישים השנים האחרונות. הפקעת האדמות צפויה להפוך את ג'לג'וליה לאחד הישובים הצפופים בישראל, ולמנוע מצעירים להמשיך ולגור בכפר.

בין המפגינים - חברי הכנסת מוחמד ברכה, דב חנין ועפו אגבריה, מסיעת חד"ש.

שולמו המשכורות לעובדי הבימה

שביתת עובדי תיאטרון הבימה הגיע לסופה, לאחר שמשכורת חודש אוגוסט, שעוכבה עד כה, שולמה במלואה. בהסכם שחתמו נציגי ההסתדרות, ועד העובדים והנהלת התיאטרון, כלול סעיף הקורא לכל הצדדים להגיע להסדר מלא עד ה-2 באוקטובר. ההסכם הינו הסכם קיבוצי, ויחול על כל העובדים, כולל אלו הנמצאים בחוזה אישי.

עוד דובר טרם השביתה, כי יוצאו לפנסיה מוקדמת כ-14 עובדים. עתה התחייבה הנהלת התיאטרון כי תדון עם הועד וההסתדרות ביצירת הליך פרישה מרצון, ותבטיח העברת התשלומים מראש לעובדים אלו.

עובדי הרכבת בעיצומים נגד הפרטה

ועד עובדי הרכבת בראשות גילה אדרעי, מגובה בידי ההסתדרות, פתח בעיצומים. זאת, נוכח סירוב שרי התחבורה והרכבת לסגת מתוכניתם להפריט את תחזוקת הקרונות החדשים, שיגיעו לישראל בקרוב.

ממשלת נתניהו החליטה, כי חברת בומברדייה, ספקית הקרונות החדשים, תקבל על עצמה גם את התחזוקה. משמעות הדבר - שבמסגרת חברת הרכבת יהיו עובדי קבלן - עובדים שאינם חלק מההסכם הקיבוצי. כפי שציינו בוועד העובדים - "ניסיון העבר מלמד, כי תהליך הפרטה יביא לשירות גרוע, אי-שמירה על כללי הבטיחות ומהלכים כספיים מסוכנים".

בכירי האוצר מנסים לשכנע את הציבור, כי לעובדי הרכבת כבר הובטח שאיש מהם לא יפוט. אך העובדים מודעים

מעוניינת לקבל הביתה את "זו הדרך"?

שלחו שם וכתובת אל: info@maki.org.il

המשלוח ללא תשלום.

תרומות לפקודת מק"י, ת"ד 26205, תל-אביב 61261, יתקבלו בברכה.